

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Selvitys: osaamisen ja työllisyyden palvelukeskus

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistus – kehittämisen suuntaviivat

14.5.2020

Luodaan jatkuvan oppimisen (valtakunnallinen ja alueellinen) palvelujärjestelmä varmistamaan, että yksilöiden osaamisen kehittämisen ja työnantajien tarvitseman osaamisen tarpeet kohtaavat.

Vahvistetaan koordinaatiota, jolla eri koulutusmuodoista ja eri palveluista koostuvat osaamisen kehittämispalvelut vastaavat tehokkaasti tarpeisiin ja ovat helposti saavutettavissa.

- ▶ Korkeakoulut ja oppilaitokset (järjestäjät ja ylläpitäjät) päättävät itse miten suuntaavat koulutustaan eri kohderyhmille ja aloille
- ▶ Rahoitusjärjestelmä sisältää ohjaavia elementtejä, niissä kuitenkin painottuvat tutkintojen ja tutkinnon osien suorittaminen

Työikäisille tarkoitettuihin koulutusmuotoihin vuonna 2020 yhteensä 460 miljoonaa euroa

Yli 25-vuotiaiden ammatillisiin opintoihin ja yli 25-vuotiaana aloittaneiden korkeakoulu-opintoihin käytetään julkista rahaa yhteensä arviolta noin 1,35 miljardia euroa. Rahoitus kohdentuu pääasiassa tutkintoon johtavaan koulutukseen.

-> Merkittävä osa resursseista kohdentuu työikäisille muuhun kuin ensimmäisen tutkinnon suorittamiseen. Kohdentumisesta tarkemmin <https://minedu.fi/jatkuva-oppiminen>

Koulutus kasautuu henkilöille, jotka tuntevat koulutusjärjestelmän ja osaavat hyödyntää sitä
Koulutus ei riittävästi kohdennu niille yksilöille, jotka eniten työelämän muutoksessa tarvitsisivat
Koulutus ei riittävästi kohdennu osaavaa työvoimaa tarvitseville aloille

Koronakriisi kiihdyttää talouden rakennemuutosta, osaamisen kehittämällä luodaan uutta työtä

Osaaminen puute ei saa olla esteenä rakennemuutokseen sopeutumiselle ja yhteiskunnan ja työelämän kriisistä toipumiselle.

- *On luotava uutta koulutustarjontaa, joka vastaa käsillä olevaan tarpeeseen.*
- *Yrityksille ja muille työpaikoille on kehitettävä välineet, joilla työelämän ja osaamistarpeiden muutokseen vastataan nopeasti kriisin päätyttyä, mahdollisuuksien mukaan jo ennakoivasti.*
- *Yksilöillä tulee olla näkymä ja palvelut oman osaamisen päivittämiseen.*

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä on uudistettava

Työn ja osaamisen liitto parantaa kohtaantoa

Uusi palvelujärjestelmä:

Ennakoiva ja reaktiivinen

Tukee paikallisia toimijoita osaavan työvoiman saatavuudessa ja toiminnan kehittämisessä

Tukee yksilöitä (työllisiä, työttömiä, työvoiman ulkopuolella olevia) oman työmarkkina-aseman parantamisessa, ylläpitämisessä ja uralla etenemisessä

Uudet osaamiskokonaisuudet:

- *koulutusasteiden sisältöjä yhdistävät kokonaisuudet*
- *kokonaan uudet osaamissisällöt akuuttiin tarpeeseen*
- *kohderyhmälle räätälöidyt pedagogiset ratkaisut ja työn ja koulutuksen yhteistoteutukset*

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä perustaminen, TEM & OKM selvitys

- Parlamentaarinen: *OKM:n ja TEM:n yhteinen selvitystyö Jatkuvan oppimisen palveluorganisaation/NIMI perustamisesta*
- TEM ja OKM kansliapäälliköt selvityshenkilöinä
- Selvitys valmistuu viimeistään 30.6.2020

Nykytilan ongelmat ja kehittämistarpeet

- Työkäiselle väestölle tarkoitettujen osaamispalveluiden jakautuminen hallinnonaloittain
- Ennakoinnin jakautuminen hallinnonaloittain
- Kokonaisrakenne ei vastaa nykyisiin ja tuleviin haasteisiin
- Puuttuu yhteinen analyysi kansallisista ja eri alueiden tarpeista
- Puuttuu yhteinen näkemys työmarkkinoilla tarvittavista osaamispalveluista.
- Puuttuu välineet reagoida rajusti muuttuviin työmarkkinoihin

Ehdotus palveluorganisaatioksi

- Perustetaan osaamisen ja työllisyyden palvelukeskus Opetushallituksen yhteyteen ns. erillisyyksikkönä
- Yksikön keskeiset tehtävät ovat:
  1. Työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointi
    - Toimii läheisessä yhteistyössä ennakointitoimijoiden kanssa ja kokoaa työikäisen väestön kannalta relevantin ennakointitiedon ja käyttää sitä muiden tehtäviensä tukena (esim. hankinnat ja tarjonnan koordinointi)
    - Käy jatkuvaa vuoropuhelua alueiden elinkeinojen kehittämiseksi ja profiloitumisen tukemiseksi ottaen huomioon kansalliset tarpeet

Keskeiset ehdotukset tehtävistä, jatkuu

2. Asiakas- ja yritysohjaus

- Yksikköön perustetaan yhden luukun ohjauskeskus, joka palvelee jatkuvaan oppimiseen liittyvissä kysymyksissä kansalaisia ja työpaikkoja
- Ainakin ensimmäisessä vaiheessa ohjauskeskus nojautuu koko maan kattavaan toimijaverkostoon

Keskeiset ehdotukset tehtävistä, jatkuu

3. Kysynnän ja tarjonnan analyysi ja koordinointi

- Koordinoititehtävä toteutetaan palvelumallina, jossa keskus edistää osaamisen kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa
- Tuottaa ja analysoi tietoa tavoitteena olemassa olevan tarjonnan nykyistä parempi kohdentuminen ja nykyistä osuvammat toimintamuodot
- Tukee alueiden yhteistyörakenteita ja alueellisia palveluekosysteemejä. Osaamisen kehittäminen kiinnitetään laajempaan kontekstiin

Keskeiset ehdotukset tehtävistä, jatkuu

4. Osaamispalveluiden hankinta

- Hankkimalla osaamispalveluita keskus vastaa osaajapulaan ja edesauttaa sellaisen osaamisen syntymistä, jotka ovat valtakunnallisen ja alueellisen tarpeen kannalta keskeisiä.
- Hankinnalla täydennetään muun koulutusjärjestelmän tuottamia palveluita ja kohdennetaan koulutusta tarpeen mukaan, esimerkiksi:
  - alueellisesti, alakohtaisesti ja/tai kohderyhmän perusteella. Hankinnoilla voidaan tuottaa myös sellaisia toteutuksia, joita ei muussa koulutustuotannossa saatavilla.

Ehdotukset toteutetaan vaiheittain

- Nopeat toimet, ajoitus vuosille 2020 - 2021
  - JTYPL määräaikainen muutos, tutkintoon johtava korkeakoulutus
  - OKM nopeat toimet 20 milj. euroa IV LTAE, syksyllä haku
  - Koulutusten yhteinen koordinointi ja toteutus
- Palvelujärjestelmän ensimmäinen vaihe (vuoden 2021 Kevät)
  - Erillisyyksikön perustaminen, yhteinen ohjaus ja koordinointi
- Palvelujärjestelmän toinen vaihe, hallituskauden lopulla
  - Päätetään alueellisesta organisoitumisesta meneillään olevan skenaariotyön ja palvelurakennemuutoksen pohjalta

Hallitus

Hallituksen
strategia-
kokoukset tms.

HO

Ministerityöryhmät
ym.

Osaamisen ja työllisyyden neuvosto
(TMI, OKMI, EMI...)

Valtioneuvosto

Ohjaus TEM

Ohjaus
TEM+OKM

Ohjaus OKM

Alueet

”Osaamisen ja työllisyyden
palvelukeskus”
- Omat määrärahat ja henkilöstö
- OPH Tuottaa hallinto ja tukipalvelut
- ennakoiva, ohjaava, koordinoiva ja kohdentava

Jatkuvan oppimisen palveluekosysteemi

KEHA

ELYt

TE-tstot

Työnantajat

Alueiden ja
kuntien
kehittämistoiminta

Palvelujen
tuottajat

OPH

**Jotta uudistus
on mahdollinen,
on tärkeää löytää
yhteinen linja ja tahto.**

<https://minedu.fi/jatkuva-oppiminen>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET